

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาที่มีความสำคัญและมีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพของคนและสร้างพลังในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันเน้นการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยเน้นให้มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ (สมศักดิ์ คลประสิทธิ์, 2542, หน้า 12) ท่ามกลางภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ความผันผวนทางการเมืองความศรัทธาต่อวัฒนธรรมและศีลธรรมคนไทยและสังคมไทยเริ่มต้นตัวที่จะติดตามการเปลี่ยนแปลงทั้งทางบวกและทางลบของประเทศชาติ จึงเกิดการเรียกร้องให้มีการปรับปรุงการจัดการศึกษา (วิเศษ ชินวงศ์, 2544, หน้า 32)

สภาพการเรียนการสอนโดยทั่วไป ยังคงใช้วิธีการแบบเก่า ๆ คือ ครูยืนบรรยายหน้าชั้น ไม่ค่อยได้ใช้สื่อการเรียนการสอนหรือเทคโนโลยีเข้ามาช่วยมากนัก นักเรียนเป็นผู้รับฟังจินตนาการตามแล้วจดจำไป เข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง เพราะบางเรื่องเป็นนามธรรมยากที่จะเข้าใจได้ จึงมีผู้เรียนเพียงส่วนน้อยที่ตามทัน ผลผลิตทางการศึกษาส่วนใหญ่จึงตกอยู่ในสภาพที่ไม่น่าพึงพอใจ การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ ส่วนหนึ่งอาจเนื่องจากผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของการใช้สื่อการสอน หรืออาจเห็นคุณค่าของสื่อที่ช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนรู้ แต่ยังคงขาดความเข้าใจเรื่องการผลิตและการใช้สื่อการสอนขาดเวลาที่จะตระเตรียม การเรียนรู้แบบเดิม ๆ จึงทำให้ความรู้กระจายไม่ทั่วถึงและนักเรียนขาดความสนใจในการเรียนรู้ (จรรยา ฉิมงามจำ, 2545, หน้า 28)

ปัจจุบันสื่อการเรียนการสอนมีบทบาทมากในการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะเป็นอุปกรณ์และวิธีการที่ช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสนุกเข้าใจและน่าสนใจ แต่ในสภาพความเป็นจริงยังประสบปัญหาในการผลิต และการใช้สื่อการเรียนการสอนหลายประการ เช่น โรงเรียนไม่มีงบประมาณสนับสนุน ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ ขาดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการผลิตสื่อการสอน และการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ถูกต้อง ส่งผลให้การผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนใช้งาน ครูใช้สื่อการเรียนการสอนไม่คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป ครูไม่สามารถสร้างและผลิตสื่อการเรียนการสอนได้จากสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ครูไม่รู้จักรสร้างสรรค์และดัดแปลงเศษวัสดุเหลือใช้มาทำเป็นสื่อการเรียนการสอน แต่นิยมใช้สื่อการเรียน

การสอนสำเร็จรูปที่มีราคาแพง การเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนไม่ถูกวิธี การจัดเก็บรักษาไม่เป็นระบบไม่มีการจัดและบริการสื่อการเรียนการสอน ไม่มีการประเมินผลการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน หรือประเมินผลแต่ไม่นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ซึ่งสื่อการเรียนการสอนดังกล่าวส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับการเรียนการสอน (กองวิจัยทางการศึกษา, 2545, หน้า 5 - 6 อ้างถึงใน จุฬารัตน์ พาชื่น, 2546)

การปรับปรุงการจัดการศึกษารัฐบาลได้กำหนดเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และในพระราชบัญญัติการศึกษาได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 1 มาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นการจัดการเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า “ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลายเน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ” การจัดการเรียนการสอนที่จะให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอน วิธีการสอน เทคนิคการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอน (วรรณ ชุนศรี, 2549, หน้า 65 - 66) การจะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ดีเพียงใดนั้น จึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะผู้เรียนต้องเรียนสิ่งต่างๆ ในสภาพการณ์การเรียนรู้ที่ครูผู้สอนเป็นผู้จัดการเรียนรู้หรืออำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ดังนั้นคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ของครูจึงเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของผู้เรียนในสังคมหรือประเทศชาติ การเรียนรู้คือหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิทยาการความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูผู้สอนจึงต้องมีความสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนที่ดีตามไปด้วยและครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ (ยุทธนา ปฐมวรชาติ, 2547, หน้า 23) แต่สภาพปัจจุบันการจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนยังไม่บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ สิ่งที่บ่งบอกว่าต้องปฏิบัติการเรียนการสอนคือ ครูยังมีอำนาจสูงสุดในชั้นเรียน สำคัญว่าตนเองรู้มากที่สุด ถูกที่สุด ผู้เรียนมีหน้าที่รับและทำตามที่ครูบอก สถานศึกษาจึงไม่เป็นโรงเรียน เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่เป็นโรงสอน กระบวนการเรียนการสอนยังเป็นพฤติกรรมจำเจ ซ้ำซาก ขาดการฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ

และการอบรมบ่มนิสัย การเรียนเน้นท่องเนื้อหา ทำตามคำสั่งครู ขาดการคิดแบบวิทยาศาสตร์ และไม่ได้รับการปลูกฝังให้ภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติ วิธีการเรียนการสอนไม่เน้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ทำให้ผู้เรียนขาดคุณสมบัติข้างสงสัย และใฝ่หาคำตอบ เน้นการสอนหนังสือมากกว่าการสอนคน (วิเศษ ชินวงศ์, 2544, หน้า 32)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในหมวด 9 มาตราที่ 65 ระบุไว้ อย่างชัดเจนว่าให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ รวมถึงมาตราที่ 67 ที่ระบุไว้ว่ารัฐจะต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย (สมนึก นนธิจันทร์, 2542, หน้า 21) เพราะการใช้สื่อการสอนไม่ว่าจะเป็นสื่อชนิดใดรูปแบบใด ก็ยังคงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และทักษะต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อสภาพสังคมปัจจุบันเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร การใช้สื่อการสอนในรูปแบบที่เหมาะสม จึงมีความจำเป็นมากขึ้น เพราะสื่อจะช่วยให้การรับรู้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพของสื่อและวิธีการเสนอสื่อนั้น ๆ ด้วย (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 11) ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อการเรียนการสอน พบว่า สื่อการเรียนการสอน มีจำนวนไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในชนบทโรงเรียนส่วนใหญ่ต้องใช้ทรัพยากรจากท้องถิ่นผลิตขึ้นใช้เอง ทำให้สื่อการเรียนการสอนในแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันมาก ส่งผลกระทบโดยตรงต่อพัฒนาการของนักเรียน ทำให้เกิดความแตกต่างกัน ในด้านการเรียนการสอนระหว่างในเขตเมืองและชนบท ดังนั้นเพื่อให้เกิดผลสำเร็จของการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารจึงถือว่าเป็นผู้ที่มีความบทบาทมากที่สุดใน การเอาใจใส่เป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นการริเริ่มนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ปรับปรุงการเรียน การสอนการสนับสนุนทั้งงบประมาณ ให้กำลังใจ ให้การช่วยเหลือ ให้คำแนะนำปรึกษา จัดสรรทรัพยากรที่ต้องการให้ การขอความช่วยเหลือ ด้านวัสดุและบุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการประเมินผลการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน เพื่อให้การผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (บัญชา แสนทวี, 2539, หน้า 5 - 6) ทั้งนี้เพราะครูเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสื่อการสอนที่จะเชื่อมโยงประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นสื่อกลางให้การเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ต้องมีการจัดระบบที่ดีในการผลิตสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ในรูปของสื่อแบบประสม มีขั้นตอนที่จะตรวจสอบประสิทธิภาพของสื่อการสอนที่สร้างขึ้นว่าจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ได้ดีเพียงไร และต้องมีระบบที่ผู้สอนจะสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการสอนแบบประสมนี้เรียกว่า “ชุดการสอน” (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2537, หน้า 20) ชุดการสอนเป็นเทคโนโลยีที่พัฒนาวิธีการเรียนการสอนหลาย ๆ ระบบโดยนำเอาสื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาของแต่ละกิจกรรมมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ชุดการสอน (Instructional Package) เป็นสื่อประสมที่ได้จากระบบการผลิตและการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2539, หน้า 117 - 118) การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาขณะนี้จำเป็นต้องมีสื่อการเรียนประเภท “ชุดการสอน” แบบนี้มาก และควรจัดทำสำหรับสอนหัวข้อต่าง ๆ ในทุกวิชาเท่าที่ทำได้ โดยยึดหลักสูตร ความคิดรวบยอด หรือหลักการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาจัดทำชุดการสอน จะช่วยให้ครูมีความสะดวกสบายและมั่นใจในการสอน เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2525, หน้า 185) เพราะเหตุนี้ครูควรจะมีเวลาสำหรับการพัฒนาวิธีการสอน การทำคู่มือการสอนแล้วหาวิธีวางสื่อลง ไปให้เหมาะสมแก่บทเรียนแต่ละเรื่องอย่างแท้จริง (พรพิไล เลิศวิชา, 2543, หน้า 60) การสร้างหรือผลิตชุดการสอนก็ต้องมีระบบการสร้าง ซึ่งระบบการสร้างหรือผลิตชุดการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีใช้แพร่หลายระบบ (ประทัย พิริยะสุรวงศ์, 2540, หน้า 15) เช่นระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬา แต่ระบบการสอนหรือการผลิตชุดการสอนส่วนมาก จะเป็นผู้วิจัยทำการผลิตชุดการสอนแล้วนำไปให้ครูทดลองใช้ ไม่ได้มีการส่งเสริมให้ครูผู้ซึ่งเป็นคนจัดการเรียนรู้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนของการผลิตชุดการสอน

หลักสูตรการศึกษาของนิสิตสาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ในรายวิชาการวิจัยและพัฒนาสื่อ (Media Research and Development) เป็นวิชาบังคับที่นิสิตทุกคนจะต้องเรียนและฝึกปฏิบัติ ตามรายวิชาของการวิจัยและพัฒนาสื่อได้ให้ขอบเขตการศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการ คุณค่าของการวิจัยและพัฒนาสื่อ กระบวนการทดสอบ ประสิทธิภาพสื่อ ฝึกปฏิบัติการการวิจัยและพัฒนาสื่อ (มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547, หน้า 120) จากรายวิชานิสิตต้องฝึกปฏิบัติการการวิจัยและพัฒนาสื่อ ซึ่งการวิจัยและพัฒนาสื่อของนิสิตแต่ละครั้งไม่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาของครูหรือการศึกษาได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะนิสิตดำเนินการผลิตสื่อเป็นเพียงการผลิตเพื่อเรียนรู้ในรายวิชาเท่านั้น ยังไม่ได้นำไปใช้ในชั้นเรียนโดยแท้จริง ดังนั้นในการพัฒนาสื่อและการผลิตชุดการสอน เพื่อให้เกิดการนำไปใช้แก้ปัญหาของครูในเรื่องของการขาดแคลนสื่อสำหรับการจัดการเรียนรู้และสามารถนำสื่อไปใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ต้องอาศัยกระบวนการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยและพัฒนาที่อยู่ด้วยกันหลายวิธี เช่น การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Research), การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research), การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) การวิจัยเชิงทดลองที่แท้จริง (True Experiment Research), การวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research), การวิจัยเชิงทดลองเทียม (Pre Experimental Research), การวิจัยในสภาพธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry Research), การวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) (ไพรัตน์ วงษ์นาม, 2547, หน้า 71) แต่การวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ เพราะ PAR เป็นการวิจัยที่เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมแก้ปัญหาาร่วมกันที่มีใจเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หากเป็นการร่วมมือระหว่างครูผู้ซึ่งดำเนินการสอนและการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน นิสิตสาขาเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เรียนรายวิชาการวิจัยและพัฒนาสื่อ และผู้วิจัยที่เป็นผู้วิจัยร่วมกัน ซึ่งจะทำให้การพัฒนากระบวนการผลิตชุดการสอนที่ส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตชุดการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ยังเป็นการแก้ปัญหาอย่างเป็นองค์รวม แต่ละฝ่ายก็จะนำความรู้ที่ได้มาร่วมในการพัฒนาโดยไม่ละเลยสภาพที่แท้จริงของการเรียนการสอนในปัจจุบัน ผลที่ได้จาก PAR คือ องค์ความรู้ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์จริงได้มากที่สุด นิสิตได้ผลิตชุดการสอน/ สื่อ ตามความต้องการของครู และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้จริง พร้อมทั้งสามารถประเมินประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ผลิตขึ้นด้วยตนเอง ครูได้ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 (80/80) ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพราะเกิดจากการร่วมกันศึกษาร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา นิสิตและครูจะเกิดความมั่นใจและภูมิใจในศักยภาพของตนเองในการผลิตชุดการสอนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 (80/80) ส่งผลให้ครูเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ ตลอดจนเกิดการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ และยังเป็นการบูรณาการร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงเรียนให้เกิดการร่วมมือกันในการพัฒนาการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญถึงการศึกษาวิจัยการพัฒนากระบวนการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อช่วยกระตุ้นให้ครูในโรงเรียนร่วมมือกับ นิสิตในมหาวิทยาลัยได้วิจัยและพัฒนาชุดการสอนร่วมกันเพื่อทำให้ได้ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 (80/80) อันจะส่งผลดีต่อวงการศึกษารวม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาระบบการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วมที่ส่งเสริมให้ครู และนิสิตเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบการผลิตชุดการสอน
2. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูที่มีต่อระบบการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วม
3. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อระบบการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ระบบการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วม (PAR) ที่จะทำให้เกิดความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างครูในโรงเรียนและนิสิตที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างเป็นรูปธรรม
2. ครูและนิสิตได้เรียนรู้ร่วมกันในกระบวนการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้ครูได้ชุดการสอนต้นแบบสำหรับการจัดการเรียนการเรียนรู้ นิสิตได้พัฒนาสื่อ/ชุดการสอนเพื่อสนองความต้องการของครูและได้ประเมินประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ผลิตขึ้นด้วยตนเอง
3. การผลิตชุดการสอนของนิสิตสาขาเทคโนโลยีการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง
4. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสอน เช่น การพัฒนาสื่อการสอนผ่านระบบเครือข่ายแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาระบบการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ที่มุ่งเน้นให้ครู และนิสิตเข้ามามีส่วนร่วม ในการผลิตชุดการสอน โดยครูที่เข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้มี 6 โรงเรียนประกอบไปด้วย โรงเรียนอนุบาลวัดกลางคอนเมืองชลบุรี อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี, โรงเรียนชลกันยานุกูล (แสนสุข) อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี, โรงเรียนศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี, โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี, โรงเรียนบ้านห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และ โรงเรียนปรีชาานุศาสน์ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. นิสิตได้แก่ นิสิตสาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพาที่เข้าร่วมโครงการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วมที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการวิจัยและพัฒนาสื่อและผู้วิจัยโดยการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาระบบการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วมและนำชุดการสอนไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้สูงสุด

นิยามศัพท์เฉพาะ

ระบบการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วม หมายถึง ลำดับขั้นตอนกระบวนการผลิตชุดการสอนที่ได้บูรณาการความสามารถของนิสิตสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษากับครูในสถานศึกษาที่มีความต้องการผลิตชุดการสอน โดยให้ครูเป็นครูพี่เลี้ยงให้กับนิสิต และนิสิตร่วมมือกับครูพี่เลี้ยงผลิตชุดจากสอนตามลำดับขั้นตอนกระบวนการผลิตที่ได้ออกแบบไว้ จนได้ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 (80/80) เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

ครู หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนรู้ชั้นพื้นฐาน จำนวน 6 โรงเรียน ตามขอบเขตของการวิจัย

นิสิต หมายถึง นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการวิจัยและพัฒนาสื่อ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการพัฒนาระบบการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วม หมายถึง คะแนนที่ได้มาจากความชอบ ความพึงพอใจ ความต้องการของครูที่มีต่อระบบการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วม

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการพัฒนาระบบการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วม หมายถึง คะแนนที่ได้มาจากความชอบ ความพอใจ ความต้องการของนิสิตที่มีต่อระบบการผลิตชุดการสอนแบบมีส่วนร่วม